

סוכה מב: (תחילת הפרק) עד מד. (שורה 7)

ביאורים

כדי שלא לחלוק במנהגים – כשבאים לפסוק הלכה יש להתחשב לא רק בדין עצמו אלא גם בהשלכות שיהיו לו על דברים נוספים לכן מביאה הגמרא בפסחים ובמקומות נוספים שיש מצבים שבהם חכמים אסרו לציבור דברים המותרים כדי שלא לגרום להם להכשל. גם אצלנו ייושם עקרון זה כשנקבע שיש ליישר קו בין מנהג בבל למנהג ארץ ישראל כדי שלא ליצור מחלוקת ופירוד.

משנה

י"ט ראשון שחל בשבת במקדש

- מביאים את הלולים בערב שבת - ומניחים אותם בהר הבית.
- מלמדים את העם לתת במתנה את הלולב למי שיקבלם מחר.
- למחרת, זורקים את הלולים לפני העם, כשראו ב"ד שהעם מתנפל בצורה מסוכנת: התקינו שיטלו את הלולים בבית.

כמה ימים נוהגים המצוות הבאות?

- לולב:** כשי"ט ראשון חל בשבת - 7. כששבת חלה ביום אחר - 6.
- ערבה:** כשהיום השביעי חל בשבת - 7. כששבת חלה ביום אחר - 6.
- הלל, שמחה:** 8.
- סוכה, ניסוך המים:** 7.
- חליל:** כשי"ט ראשון חל בשבת - 6. כששבת חלה ביום אחר - 5.

טעם איסור נטילת לולב בשבת

גזירה שמא יטלנו וילך אצל בקי ללמוד ויעבירונו 4 אמות ברה"ר.

היקף איסור נטילת לולב בשבת

ביום הראשון:

במקדש – נטלו (ביום הראשון החיוב חשוב במיוחד שהרי הוא נוהג גם בגבולין מהתורה)

בא"י – להו"א: בכל זמן - נטלו (בקיאים בתאריך המדוייק)

למסקנה: כשהמקדש קיים - נטלו
כשחבר המקדש - לא נטלו (כדי שלא יהיו מנהגים חלוקים)

בבבל – לא נטלו (אינם בקיאים בתאריך המדוייק)

בשאר הימים

בכל מקום ובכל זמן – לא נטלו (מהטעם שהובא לעיל - שמא יטלטל)

"ולקחתם לכם ביום הראשון" – מכאן שהחיוב ביום הראשון הינו בכל מקום (לא נאמר שזה דווקא במקדש)

לפי ההו"א: המשנה שמתארת את ההתנהלות בבית כנסת בשבת, מתייחסת לבית כנסת בארץ ישראל בזמן הזה.
 לפי המסקנה: המשנה מתייחסת לבתי כנסת בארץ ישראל בזמן המקדש.

"ולקחתם לכם ביום הראשון"

מה לומדים מהמילה "ביום"

ר' אליעזר: מכשירי לולב (קציצתו וכד') זוחין את השבת.

חכמים: זמן נטילת לולב הוא ביום ולא בלילה.

ר' אליעזר: "עצת יא"ס" – מכאן שחיוב לולב הינו ביום ולא בלילה.

תגובת חכמים: אם היה רק את פסוק זה, היינו לומדים מסוכה ("עצת יא"ס") שחובת לולב נוהגת גם בלילה.

מניין שסוכה נוהגת בלילות:
 ג"ש מימי המילואים.

נטילת ערבה בשבתבמקדש

בהושענא רבה – מותרת (כדי להדגיש שזו מצוה מהתורה)

בשאר ימות החג – אסורה (כדי שלא יזלזלו בלולב שדוחה שבת רק ביום הראשון)

בבבל

אסורה תמיד (כיוון שאינם בקיאים בתאריכים)

בארץ ישראל בזמן הזה

בר הדיא: עקרונית מותרת (אבל בפועל דאגו החכמים שהושענא רבה לא יחול בשבת)

ר' יוסף: מצות ערבה היא בזקיפה ליד המזבח – כיוון שאין מזבח אין גם מצוה,

מסקנת הגמרא: אסורה (כדי שלא הייו מנהגים חלוקים)

בחרו דווקא ביום השביעי ולא ביום הראשון
כיוון שביום הראשון לא היה בולט שהערבה
בעצמה היא זו שדוחה שבת
האנשים היו חושבים שכיוון שהלולב דחה
שבת גם הערבה דחתה

דברי ר' יוסף נדחו מברייתא מפורשת שבה
נקבע שמצות ערבה היא בנטילה ולא